

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
**“နိုင်ငံသားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးကို ဘယ်သူတွေက
 ကာကွယ်ပေးမှာလဲ”**
 ဖြစ်ပါတယ်။
 မှတ်ချက်ပေးလိုတာ
 အကြံပြုလိုတာ
 မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့
 debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“နိုင်ငံသားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးကို ဘယ်သူတွေက ကာကွယ်ပေးမှာလဲ” (သာလွန်ဖောင်းထက်)

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးတွေ ပေးထားပေးမယ့်လည်း အမြဲလိုလို အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ဖိနှိပ်မှုတွေကို ခေတ်အဆက်ဆက် ခံစားခဲ့ကြရပါတယ်။ အထူးသဖြင့်တော့ စစ်အာဏာရှင်ကြီးစိုးတဲ့ ခေတ်တွေမှာ ပြည်သူတွေဟာ ပိုပြီးတော့ ထိခိုက်ခံစားရပြီး ကိုယ့်အခွင့်အရေး ကိုယ်တောင်းဆိုဖို့ မဆိုထားဘိ ကြောက်ရွံ့မှုတွေနဲ့ အသံတိတ် ခံစားခဲ့ကြရပါတယ်။

ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီး မစတင်ခင် အာဏာပိုင်တွေက ပြည်သူတွေကိုဖိနှိပ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေရှိခဲ့ပြီး အဲဒီအထဲကမှ စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းသား ကိုဖုန်းမော်ဟာ လုံထိန်းရဲတွေရဲ့ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်အခါက ဖုန်းမော်သေဆုံးသွားခဲ့တဲ့နေ့ကို ဒီနေ့ခေတ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံလူ့အခွင့်အရေးနေ့ သတ်မှတ်ကျင်းပမှုတွေ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ကိုဖုန်းမော်ကျဆုံးသွားမှုဟာ နိုင်ငံသားတွေအနေနဲ့ အချိန်မရွေး အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ဖိနှိပ်မှုကြောင့် အသက်သေသည်အထိ ခံရနိုင်တယ်ဆိုတာကို အမြဲလိုလို သတိရစေသလို နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို ကာကွယ်သူရမယ့်သူတွေလိုဆိုရမယ့် အာဏာပိုင်တွေကိုယ်တိုင်က ပြန်လည်နှိပ်ကွပ်နေတာကို ထင်သာမြင်သာ ရှိစေပါတယ်။

နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးဆိုတာ ဘာလဲ

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း ၈ မှာ နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေးနဲ့ တာဝန်များဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပြီး ပုဒ်မ ၃၂ ခု ပါပါတယ်။ အဓိကအားဖြင့်တော့ ပုဒ်မ ၃၅၄ မှာ မည်သူ့ကိုမျှ တည်ဆဲဥပဒေနှင့် အညီမှတစ်ပါး အသက်ကိုဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုကိုဖြစ်စေ နှစ်နာဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရဆိုပြီး ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့အပြင် မိမိ၏ ယုံကြည်ချက်၊ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ ရေးသားဖြန့်ဝေခွင့်၊ လက်နက်မပါဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်၊ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်၊ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခွင့်၊ စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်များအပြင် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများစွာကို ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ပြည်သူလူထု ရွေးကောက်တင်မြောက်တဲ့ NLD အစိုးရလက်ထက်မှာရော၊ အရင်သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက်မှာရော ပြည်သူလူထုဟာ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို မရခဲ့ကြပါဘူး။

ကိုဖုန်းမော်၊ ကိုစိုးနိုင်မှစ၍ ကိုပါကြီး၊ ဒေါ်ခင်ဝင်း၊ မြောက်ဦးမှ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားသေဆုံးမှု

၁၉၈၈ ခုနှစ် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ လက်ထက်မှာ စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတချို့နဲ့ ရပ်ကွက်နေပြည်သူတချို့ ကြုံကြုံကုန်း၊ စန္ဒာဝင်းလက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ သီချင်းဖွင့်ခိုင်းရာကစပြီး ရန်ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သာမန်ရန်ပွဲလေးဖြစ်ပေမယ့်လည်း အဲဒီအချိန်ကတည်းက အကတိတရားလိုက်စားမှုတွေ ကြီးမားနေချိန်မို့ ကျောင်းသားတွေကို ရိုက်တဲ့တရားခံကို သက်ဆိုင်ရာက ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီပြန်ပေးမှုကို ကန့်ကွက်ကြတဲ့ ကျောင်းသား ၂၀၀ ခန့်က ရပ်ကွက်ပြည်သူကောင်စီရုံးကို သွားရောက်ကန့်ကွက်ရာက ကျောင်းသားတွေနဲ့ လုံထိန်း

ရဲတွေ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားလာပါတယ်။ အဲဒီနောက် ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းဝင်းထဲအထိ လုံထိန်းရဲတွေရဲ့ ဝင်ရောက် ပစ်ခတ်မှု မှုကြောင့် ကိုဖုန်းမော်၊ ကိုစိုးနိုင်တို့ ကျဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ကျဆုံးချိန်မှာတောင် အသုဘကို အကျဉ်းချိုးကျင်းပခဲ့ရတာကလည်း နိုင်ငံသားတစ်ဦးဟာ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ လက်ချက်ကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရင် အသုဘတောင် လွတ်လပ်မှုမရှိဘူးဆိုတာ ပေါ်လွင်စေပါတယ်။ ကိုဖုန်းမော်ဟာ နိုင်ငံသားတစ်ဦး ဖြစ်ပေမယ့်လည်း နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမယ့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ လက်ချက်နဲ့ သေဆုံးခဲ့ရပြီး သူ့သေဆုံးမှုအတွက် တရားမူတမှု မရခဲ့ဘဲ ဘဝ အဆုံးသတ်ခဲ့ရပါတယ်။

အလားတူပဲ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှာ စစ်တပ်ရဲ့ ဖမ်းဆီးခံရပြီး သေနတ်ပစ်ခံရလို့ သေဆုံးသွားတဲ့ သတင်းထောက်ကိုပါကြီး အမှုမှာလည်း တရားမူတမှု ပျောက်ဆုံးခဲ့ပါတယ်။ အလောင်းကိုတောင် ဖျောက်ခံရလို့ အလောင်းပြန်ဖော်တို့တောင် ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးပမ်းခဲ့ရပြီး ပစ်သတ်ခံရပြီး သေဆုံးမှုကို မှားယွင်းမှုဟု ဆိုကာ အမှုပိတ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်းမှာ မုံရွာကြေးနီစီမံကိန်းကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြနေစဉ် ရဲတပ်ဖွဲ့ရဲ့ ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းမှုကြောင့် ဒေါ်ခင်ဝင်း ဦးခေါင်းကို သေနတ်ထိမှန် သေဆုံးသွားပါတယ်။ ဒီသေဆုံးမှုကိုလည်း အာဏာပိုင်တွေက သေမှုသေခင်းအဖြစ်သာ အမှုဖွင့်ပြီး အမှုပိတ်သိမ်းသွားပါတယ်။

NLD အစိုးရသစ်လက်ထက် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ မြောက်ဦးမြို့ အလယ်ဈေး ရပ်ကွက်ရှိ နန်းတော်ရာကုန်းမှာ ရခိုင်ဘုရင့်နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာအာဏာကျဆုံးခြင်း ၂၃၃ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် စာပေဟောပြောပွဲကို တားမြစ်မှုအပေါ် မကျေနပ်ရာမှ လူစုလူဝေး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းမှုကြောင့် ရခိုင်တိုင်းရင်းသား ၇ ဦး သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ဒီသေဆုံးမှုဖြစ်စဉ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး စုံစမ်းမှုလုပ်ဆောင်မယ့်ဆိုပေမယ့် အခုအချိန်အထိ ဘာမှ ထုတ်ပြန်ခြင်း မရှိပါဘူး။ ရခိုင်ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကတော့ ဒါကို စုံစမ်းရေးကော်မရှင် ဖွဲ့စစ်ဖို့ လုပ်ဆောင်ပေးမယ့်လည်း ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရက စုံစမ်းမှုမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမလုပ်ဖို့ ထုတ်ပြန် ထားပြန်ပါတယ်။

နိုင်ငံသားတွေဟာ လုံခြုံရဲ့လား

နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး မရရှိခင်မှာပဲ နိုင်ငံသားတွေဟာ ဘယ်လောက် လုံလုံခြုံခြုံ နေနိုင်လဲဆိုတာက မေးခွန်းတစ်ရပ် ဖြစ်လာပါတယ်။ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမယ့် လုံခြုံရေးအာဏာပိုင်တွေဟာ နိုင်ငံသားတွေကို ဖိနှိပ်မှုတွေရှိနေပြီး လုံခြုံရေးပိုင်းဆိုင်ရာ လစ်ပင်းမှုတွေကြောင့် ပြည်သူတွေမှာ ဒုစရိုက်မှုခင်းတွေ ကြုံတွေ့ခံစားရပြန်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လူဦးရေအများဆုံး နေထိုင်ရာမြို့တော်ဖြစ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့တော်ဟာ The Economist Intelligence Unit ရဲ့ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး လုံခြုံမှုနယ်ပယ်စစ်တမ်းမှာ ဟိုချီမင်းစီးတီး၊ ကာရာကတ်စ်နှင့် ကရာချိုမြို့တို့ပြီးရင် အန္တရာယ်အများဆုံးနဲ့ လုံခြုံမှုမရှိတဲ့မြို့အဖြစ် အဖော်ပြခံရပါတယ်။ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အားနည်းချက်တွေကြောင့် နိုင်ငံသားတွေဟာ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး မဆိုထားဘိ နေနေသည့် လမ်းတွေပေါ်မှာ ကျိုးလန့်စားစား နေသလိုပဲ။

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ငြိမ်းစုစီဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်း နိုင်ငံသားတိုင်းဟာ မိမိတို့ရဲ့အမြင်၊ သဘောထားတွေကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အခြေခံအချက်ဟာ လက်ရှိမှာတော့ ပျောက်ဆုံးမယ့်အခြေအနေ ရှိပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ ငြိမ်းစုစီဥပဒေပြင်ဆင်ချက် မူကြမ်းတစ်ခုကို မတ်လ ၇ ရက်နေ့မှာ အတည်ပြုလိုက်တာမို့ ဒီပြင်ဆင်ချက်ကြောင့် နိုင်ငံသားတွေဟာ လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ဖို့ ခက်ခဲသွားပါတယ်။ အဲဒီဥပဒေကြမ်းရဲ့ ပုဒ်မ ၁၈ မှာ မည်သူမဆို နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားအကျိုးတို့ကို ပျက်ပြားစေရန် အကြံဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ ပျက်ပြားတန်ရာသော အခြေအနေ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း အခြားနည်းလမ်း တစ်ခုခုကိုသော်လည်းကောင်း သုံးစွဲ၍ သူတစ်ဦးအား ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခြင်းပြုအောင် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သွေးဆောင်ခြင်း၊ ဖြားယောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တိုက်တွန်းခြင်းကိုပြုကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ၃ နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမယ့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်တယ်လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီပြင်ဆင်ချက်ကြောင့် နိုင်ငံသားတွေရဲ့ လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ဟာ အရာမထင်တော့တဲ့ အနေအထားပါပဲ။

လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်နဲ့ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး

မြန်မာနိုင်ငံသားတွေ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း အစ္စလမ်ဘာသာဝင်တွေဟာ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်နဲ့ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး ပျောက်ဆုံးနေတယ်လို့ ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုမြအေးက မတ်လ ၄ ရက်က ရန်ကုန်မြို့၊ Park Royal ဟိုတယ်တွင် Social Alliance လူမှုမဟာမိတ်အဖွဲ့က ကြီးပွားကျင်းပသော နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး၊ နိုင်ငံသားတာဝန်၊ နိုင်ငံအကျိုးပြုခြင်း အခန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပြောပါတယ်။

လက်ရှိ အခြေအနေမှာ အစ္စလမ်ဘာသာဝင်တွေဟာ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး အပြည့်အဝ မရှိသေးဘဲ ဖြစ်နေတယ်လို့ သူက ပြောပါတယ်။ လက်ရှိအချိန်မှာ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး အပြည့်မရှိတဲ့အပြင် ချိုးဖောက်ခံနေရပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် လျှောက်တဲ့အခါ နိုင်ငံသား ဖြစ်နေသည့်တိုင် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရပြီး နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ချက်ချင်း မရတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ အခြားသော နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးတွေမှာလည်း အစ္စလမ်ဘာသာဝင်တွေက မရရှိနိုင်တဲ့ အနေအထား ဖြစ်နေပါတယ်။

အမျိုးသားရေးနဲ့ ဘာသာရေးအစွန်းရောက်မှုတွေ ခေါင်းထောင်လာချိန်မှာ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်ကလည်း ထိခိုက်နေပြီး အထူးသဖြင့် သဖြင့် အစိုးရရဲ့ အရေးယူဆောင်ရွက်မှု အားနည်းချက်တွေက လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်ကို ထိခိုက်နေတဲ့အတွက် အထူးစိုးရိမ်ဖွယ်ရာအခြေအနေလို့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတကာ ဘာသာရေး လွတ်လပ်မှု ကော်မရှင် (USCIRF) က ထုတ်ပြန် ကြေညာထားပါတယ်။